

TAOTLUS ISIKUANDMETE TÖÖTLEMISEKS TEADUSUURINGUS

Juhindudes isikuandmete kaitse seaduse (IKS) paragrahvis 6 sätestatust palun kooskõlastada

Uuringu pealkiri	EUROMOD andmete ja lahenduste kasutamine Rahandusministeeriumi fiskaalpoliitika osakonna töös	
Kas poliitika kujundamise uuring (IKS § 6 lg 5) või		Jah
uuring hõlmab eriliigilisi isikuandmeid ja puudub valdkondlik eetikakomitee (IKS § 6 lg 4)		Jah
<i>Palume eelmise kahe lahtri puhul valida üks vastavalt õiguslikule alusele, v.a olukorras, kui poliitika kujundamise uuringu puhul puudub valdkondlik eetikakomitee. Kui poliitika kujundamise uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, siis täita ka eetikakomitee otsuse lahter.</i>		
Kas isikuandmete töötleja on määranud andmekaitse spetsialisti (sh tema nimi ja kontaktandmed)?		Erik Amann, erik.amann@rmit.ee , 671 3819
Kas on olemas eetikakomitee otsus ¹ ? <i>Kooskõlastuse olemasolul lisada see taotlusele.</i>		8.05 esitati taotlus TÜ eetikakomiteele. TÜ eetikakomitee istung toimub 19.05, peale mida on oodata otsuse laekumist Rahandusministeeriumile
Kas osa uuringust toimub andmesubjekti nõusoleku alusel? <i>Kui jah, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.</i>		Ei

1. Vastutava töötleva üldandmed²	
1.1. Vastutava töötleva nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) <i>analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post, telefon</i>	Rahandusministeerium 70000272 Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn Kantsler: Merike Saks Volitatud esindaja: Margus Tuvikene (+372 5885 1428, margus.tuvikene@fin.ee)

¹ IKS § 6 lg 4 - kui uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, on vajalik ka eetikakomitee kooskõlastus.

² Vastutav töötleva on uuringu läbiviija (tellija). Juhul, kui vastutav töötleva kasutab uuringu läbiviimisel teisi isikuid ja asutusi, siis on need teised isikud ja asutused volitatud töötleda.

1.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest) <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postii indeks</i>	-
--	---

2. Volitatud töötleva üldandmed³	
2.1. Volitatud töötleva nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) <i>Aadress analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post ja telefoninumber</i>	<p>Margus Tuvikene (Rahandusministeerium 70000272 Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn margus.tuvikene@fin.ee, +372 5885 1428)</p> <p>Rait Kiveste (Rahandusministeerium 70000272 Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn rait.kiveste@fin.ee, +372 5885 1459)</p> <p>Eva Branten (Rahandusministeerium 70000272 Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn eva.branten@fin.ee, +372 5885 1337)</p> <p>Risto Kaarna (Rahandusministeerium 70000272 Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn, risto.kaarna@fin.ee +372 5885 1465)</p> <p>Raoul Lättemäe (Rahandusministeerium 70000272 Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn, raoul.lattemae@fin.ee +372 5885 1460)</p>
2.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest) <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postii indeks</i>	-

<p>3. Mis on teadusuuringu läbiviimise õiguslik alus?</p> <p><i>Nimetage õigusakt, mis annab Teile õiguse teadusuuringut läbi viia. Ei piisa viitest IKS § 6-le. Poliitikakujundamise eesmärgil läbiviidava uuringu puhul tuua välja volitusnorm, millest nähtub, et asutus on selle valdkonna eest vastutav. Akadeemilise uuringu korral võib see olla näiteks Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus või teadus- või arendusprojekti avamise otsus, leping vms.</i></p>	<p>Tegu on analüüsitööga, mille läbiviijaks on Rahandusministeerium.</p> <p>Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse § 13 lõike 1 punkti 1 kohaselt on kõigi ministereeriumide ülesandeks oma valitsemisalale tarviliku teadus- ja arendustegevuse ning selle finantseerimise korraldamine.</p> <p>Isikuandmete kaitse seaduse §6 kohaselt on lubatud isikuandmete töötlemine teadus- ja ajaloo uuringu ning riikliku statistika vajadusteks ning lõike 5 kohaselt loetakse teadusuuringuks ka täidesaatva riigivõimu analüüsid ja uuringud, mis tehakse poliitika kujundamise eesmärgil ja nende koostamiseks on täidesaatval riigivõimul õigus teha päringuid teise vastutava või volitatud töötleva andmekogusse ning töödelda saadud</p>
--	---

³ Volitatud töötlevate loetelu peab olema ammendav ehk kõik volitatud töötlevad peavad olema nimetatud. Kui taotluse esitaja on volitatud töötleva, peab taotlusele olema lisatud dokument, kust nähtub, et vastutav töötleva on volitatud töötlevale andnud volituse inspeksioonile taotluse esitamiseks.

	<p>isikuandmeid. Lõikest 1 tulenevalt võib isikuandmeid andmesubjekti nõusolekuta teadus- või ajaloouringu või riikliku statistika vajadusteks töödelda eelkõige pseudonüümitud või samaväärset andmekaitse taset võimaldaval kujul ning enne isikuandmete üleandmist teadus- või ajaloouringu või riikliku statistika vajadustel töötlemiseks asendatakse isikuandmed pseudonüümitud või samaväärset andmekaitse taset võimaldaval kujul andmetega. Palumegi võimalust kasutada antud uuringus registrite pseudonüümitud andmeid.</p> <p>Vastavalt Vabariigi Valitsuse seaduse § 65 on Rahandusministeeriumi valitsemisalas riigi eelarve-, ressursihaldus-, maksu-, tolli- ning finantspoliitika kavandamine ja elluviimine, majandusanalüüs ja -prognoos, riigiabialane nõustamine ja koordineerimine, raamatupidamise, audiitortegevuse, riikliku statistika, avaliku teenistuse ning riigivara ja riigihangetega seotud tegevus, riigi rahavoo juhtimine, välisvahendite kasutamise korraldamine, riigi antavate laenude ja riigigarantiide korraldamine ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine.</p> <p>Vastavalt Rahandusministeeriumi põhimääruse § 30 lg 6 on Rahandusministeeriumi fiskaalpoliitika osakonna ülesanne koostada makromajanduse ja riigi rahanduse prognoose, valmistada ette valitsuse majandus- ja fiskaalpoliitilisi otsuseid, Eesti seisukohti osalemiseks Euroopa Liidu majandus- ja eelarvepoliitikate koordineerimise ja Euroopa Liidu eelarve protsessis ning koostada vastavaid strateegiadokumente, sealhulgas stabiilsusprogrammi, ning korraldada ja koordineerida Eesti kohustuste täitmist Euroopa ühenduste üldeelarvesse makstavate omavahendite puhul.</p>
--	--

4. Mis on isikuandmete töötlemise eesmärk?
Kirjeldage uuringu eesmärke ja püstitatud hüpoteese, mille saavutamiseks on vajalik isikuandmete töötlemine. Palume siin punktis selgitada kogu uuringut, mitte ainult taotluse esemeks olevat osa (näitaks ka nõusoleku alusel toimuvat uuringu osa). Kui osa uuringust toimub nõusoleku alusel, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.

Käesoleva taotlusega soovib Rahandusministeeriumi fiskaalpoliitika osakond laiendada oma analüüsi- ja uurimistöde tegemise võimekust ning suurendada seeläbi tehtava töö sisulist kvaliteeti. Alljärgnevalt on antud ülevaade nii sellest, milles see laiendamine seisneb ning plaanitavatest uurimistödest, mille jaoks me seda isikuandmete töötlemise luba taotleme.

Fiskaalpoliitika osakond on Rahandusministeeriumi peamine analüüsiosakond. Samuti toetame oma tööga laiemalt kogu valitsust, riigikogu ning osaleme avalikus debatis. Oma analüüsi- ja uurimistöös lähtume üldtunnustatud teadustöö põhimõtetest.

EUROMOD on unikaalne analüütiline tööriist, millega on võimalik hinnata paljude maksu- ja toetuste poliitikareeglite ja nende muutmise mõju elanike tuludele ja töemotivatsioonile. Seeläbi on võimalik modelleerida ka tulujaotust, vaesusnäitajaid, ebavõrdsust, hõivet ning kõige selle mõju riigi rahandusnäitajatele. Mudelil on mitu aspekti, mis teevad selle kasutamise eriti väärtuslikuks:

- See on ainus mitme riigi maksude-toetuste mudel kogu Euroopa Liidu kohta
- See on ainus maksude-toetuste mikrosimulatsioonimudel paljude individuaalsete riikide jaoks
- Sisendandmed ja poliitikareeglite simulatsioon on harmoniseeritud üle kõigi riikidega
- Suhteliselt lihtne kasutada
- Lai poliitikameetmete varamu, mida pidevalt täiendatakse
- Paindlik, võimaldades kasutada ka teisi andmeallikaid

Andmekaitse seisukohalt on see kõik oluline, et tuua välja, et tegemist on pikka aega ja laialt kasutusel oleva tööriistaga, mis kasutab juba kogutavat avalikku statistikat. Mudeli peamine lisandväärtus on selle statistika täiendav detailne ja põhjalik töötlus, et selle põhjal saaks teha kvaliteetsemaid järeldusi. Oleme käesolevale taotlusele lisanud ülevaate EUROMODiga seonduvatest kasutatavatest andmetest ning andmekaitseriskidest (lisa 5). Ülevaade on koostatud tehisaru poolt, mistõttu me ei saa garanteerida selle täielikku paikapidavust. Küll aga on ülevaates hulk asjakohaseid viiteid algallikatele.

Isikuandmete EUROMODiga töötlemise üldine eesmärk käesolevas taotluses on hinnata erinevate Rahandusministeeriumi (ja ka teiste poolt algatatud) poliitikameetmete mõju (*ex ante*) elanike ja leibkondade tulu- ja tarbimise jaotusele, nende majanduslikule toimetulekule, vaesusele, ebavõrdsusele, tööhõivele ning ka riigi rahandusele. Samuti on eesmärgiks koostada alternatiivmeetmete analüüse ning poliitikameetmete järelanalüüse (*ex post*). Eesti EUROMOD-i alusel saadud uuringutulemused annavad unikaalset, usaldusväärset ja kvaliteetset teadmist, et parandada teadmispõhist poliitikakujundust ning meetmete rakendamist. Eesti EUROMOD-i jaoks kokku pandud pseudonüümitud registriandmete kasutamine on Rahandusministeeriumi fiskaalpoliitika osakonna teenistujatele oluline tõhusate ja täpsete poliitikameetmete mõjuhinnangute koostamiseks. Eurostati tarbimismaksude EUROMODi laiendus võimaldab analüüsida erinevate poliitikameetmete mõju eesti elanikkonna tarbimiskulude jaotusele ning kaasnevale maksukoormuse jaotusele. Lisaks soovime ligipääsu liiklusregistri andmetele (EUROMODi liiklusregistri moodul), et analüüsida automaksu jaotuslikku mõju, mis on uus maks ning selle jaotuslik mõju jäi maksu väljatöötamise käigus korralikult läbi analüüsimata. Lisaks HÕNTE⁴-le nõuab ka Euroopa Komisjon⁵ iga välja pakutud poliitikameetme mõju hindamist inimeste tulude jaotusele, kui vähegi võimalik.

See analüütiline töö on Rahandusministeeriumi vaatest pidev ning konkreetsed analüütilised vajadused võivad aja jooksul detailides muutuda. **Analüüsitöö saab jaotada järgmisteks**

4 Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri (RT I, 29.12.2011, 228). Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri [Riigi Teataja](#)

5 [Communication on Better assessing the distributional impact of Member States' policies](#)

suuremateks osadeks, igal osal on oma eesmärk ja kestus.

Uurimiseesmärk 1: hinnata riigi eelarvestrateegias kavandatavate poliitikameetmete mõju elanike tulujaotusele, kasutades selleks mikrosimulatsioonimudelit EUROMOD, et toetada strateegia koostamist ja eelarveläbirääkimisi.

Ajaperiood: 2025.08-2025.09; 2026.08-2026.09; 2027.08-2027.09; 2028.08-2028.09; 2029.08-2029.09; 2030.08-2030.09;

Rahandusministeerium koostab teiste ministeeriumidega koostöös iga-aastaselt **riigi eelarvestrateegia** ning see viiakse ellu läbi arengukavade rakendusplaanide ja riigieelarve. Riigi eelarvestrateegia on valitsuse keskne strateegiline dokument, mis seob omavahel riigi vajadused ja prioriteedid ning rahalised võimalused ehk fiskaalraamistiku. Strateegias üks osa on selles sisalduvate poliitikameetmete mõju elanike tulujaotusele. 2025. aasta sügisel koostatakse eelarvestrateegia aastate 2026-2029 kohta. Selles sisalduvad poliitikamuudatused tulenevad ühelt poolt juba otsustatud muudatustest, kuid sisendiks saab ka olema taotluse täiendamise hetkel koostamisel olev uus koalitsioonilepe. Analüütiline vajadus EUROMODiga meetmeid hinnata tekib nii strateegia koostamise käigus, kui toimuvad eelarveläbirääkimised, kui ka kokku lepitud strateegia vormistamisel, mis saab sisaldama peatükki meetmete jaotusliku mõju kohta. Vajadus EUROMODi kasutamise järele tekib vahemikus august 2025 – september 2025. Tüüpilised uurimisküsimused ning hinnatavad meetmed on loetletud allpool. Analoogne vajadus tekib 2026. aasta suvel/sügisel, kui koostatakse eelarvestrateegiat aastate 2027-2030 kohta, samuti 2027. aasta suvel/sügisel jne.

Uurimiseesmärk 2: toetada 2027. aasta Riigikogu valimiste eelset poliitikakujundamist, pakkudes erakondadele ja avalikkusele analüütilist infot valimislubaduste mõjust elanike tulujaotusele EUROMODi abil, nii platvormide koostamise faasis (2026. aasta sügisel) kui ka lubaduste avalikustamise järel (2027. aasta alguses).

Ajaperiood: 2026.09-2027.04

2027. aasta alguses toimuvad järgmised Riigikogu **korralised valimised**. Rahandusministeerium on alates 2007. aastast ühel või teisel moel teinud valimislubaduste analüüsi. Soovime ka kõnealust valimisprotsessi analüütilise infoga toetada. Vajadus EUROMODi järele on analoogselt eelarvestrateegiaga kahepidine. Kõigepealt on vajadus toetada erakondi valimisplatvormi koostamise käigus bilateraalselt, toetades neid analüütilise materjaliga 2026. aasta sügisel. 2027. aastal vahemikus jaanuarist aprillini on vajadus hinnata juba avaldatud valimislubadusi. Tulemused avaldatakse Rahandusministeeriumi veebilehel. Tüüpilised uurimisküsimused ning hinnatavad meetmed on loetletud allpool.

Uurimiseesmärk 3: pakkuda kiiret ja kvaliteetset analüütilist tuge koalitsiooniläbirääkimiste ja koalitsioonileppe koostamise käigus, hinnates kavandatavate poliitikameetmete mõju elanike tulujaotusele EUROMODi abil.

Ajaperiood: 2027.04-2027.07

2027. aastal, pärast valimisi, toimub uue **koalitsiooni moodustamine**, mille osa on läbirääkimised ning koalitsioonileppe moodustamine. Rahandusministeerium on kõiki seniseid läbirääkimisi toetanud meetmete analüüsiga ning plaan on seda teha ka edaspidi. Vajadus EUROMODiga meetmeid hinnata, on taaskord kahepidine, kõigepealt läbirääkimiste käigus ja siis pärast juba koostatud lepingu tervikmõju hindamisel. Senine kogemus nende protsessidega näitab, et selline analüütiline tugi on väga ajakriitiline. Analüütikutel on tüüpiliselt aega küsimustele vastamiseks vaid mõni tööpäev, kui sedagi. On oluline, et meil oleks juurdepääs EUROMODile selle ülesande kvaliteetseks täitmiseks ilma täiendavate taotlusteta. Tüüpilised

uurimisküsimused ning hinnatavad meetmed on loetletud allpool.

Uurimiseesmärk 4: toetada õigusloomeprotsessi, hinnates EUROMODi abil kõigi maksuseaduse muudatuste eelnõude jaotuslikku mõju, eelkõige siis, kui need mõjutavad elanike tulu või tarbimise maksukoormust, lähtudes HÕNTE analüüsikohustusest.

Ajaperiood: 2025.05-2030.12

Kõnealusel perioodil tekib konkreetne vajadus hinnata EUROMODiga jaotuslikku mõju kõigis maksuseaduse muudatuste eelnõudes, mis mõjutavad elanike tulu või tarbimise maksukoormust. Taaskord võib välja tuua, et nõue põhjalikuks analüüsiks seaduseelnõudele tuleneb HÕNTEst. Me ei saa konkreetselt kõiki seadusemuudatusi siinkohal loetleda koos täpsete tähtaegadega. Õigusloome protsess ei ole alati täpselt ette ennustatav. Küll aeg saame loetleda seadused, mille muudatused tõenäoliselt vajavad jaotuslikke mõjuhinnanguid:

- Tulumaksuseadus
- Sotsiaalmaksuseadus
- Käibemaksuseadus
- ATKEAS (alkoholi-, tubaka-, kütuse-, ja elektriaktsiisi seadus)
- Maamaksuseadus
- Hasartmängumaksu seadus
- Ettevõtlustulu lihtsustatud maksustamise seadus
- Mootorsõidukimaksu seadus ja liiklusseaduses olevad registreerimistasu puudutavad sätted

Taaskord on oluline, et selles protsessis ei oleks takistusi. Senine kogemus nende protsessidega näitab, et selline analüütiline tugi on vahel ajakriitiline.

Nagu eelpool viidatud, on erinevatel uurimiseesmärkidel uurimisküsimused, mis korduvad.

Nagu teadustöös ikka, võib töö käigus selguda uusi küsimusi, kõik ei ole kõik alati lõpuni ette ennustatav, kuid oleme koostanud võimalikult ammendava ülevaate meid huvitavatest uurimisküsimustest. **Loetleme need siinkohal:**

1. Milline on Eesti praeguse (või mõne konkreetse aasta) maksu- ja toetussüsteemi üldine ümberjaotav mõju? Kes on peamised võitjad ja kaotajad?
2. Kui efektiivne on Eesti maksu- ja toetussüsteem vaesuse (nii absoluutse kui suhtelise) ja sissetulekute ebavõrdsuse (nt Gini koefitsient, S80/S20 suhe) vähendamisel võrreldes olukorraga ilma maksude ja toetusteta?
3. Kuidas mõjutab Eesti süsteem erinevaid leibkonnatüüpe (lastega pered, lasteta paarid, üksikud, pensionärid, töötud jne)?
4. Milline on Eesti maksu-toetussüsteemi mõju regionaalses lõikes (nt linn versus maa)?
5. Kuidas mõjutaks tulumaksu määra muutmine (nt tõstmine 22%-le, langetamine, täiendavate astmete lisamine) leibkondade kasutatavat tulu, vaesust, ebavõrdsust ja maksutulu?
6. Milline on maksuvaba tulu suuruse ja/või selle vähenemise gradiendi muutmise mõju erinevatele sissetulekugruppidele ja riigieelarvele?
7. Kuidas mõjutaks või on mõjutanud täiendavate mahaarvamiste (nt eluasemelaenu intressid, koolituskulud, lastega seotud mahaarvamised) muutmine või kaotamine leibkondade maksukoormust ja jaotusefekte?
8. Milline oleks progresseeruva tulumaksusüsteemi (mitme astmega) kehtestamise mõju Eestis võrreldes praeguse süsteemiga?
9. Kuidas mõjutab pensionide maksustamise korra muutmine (nt eraldi maksuvabastus pensionile) pensionäride sissetulekuid ja vaesust?
10. Milline on 2025. aastal jõustuva maksureformi (22% tulumaks, ühtne maksuvaba tulu)

- hinnanguline mõju leibkondade sissetulekute jaotumisele ja riigieelarvele?
11. Kuidas mõjutaks töötaja töötuskindlustusmaks määra muutmine netopalkasid ja riigieelarvet?
  12. Milline on kohustusliku kogumispensioni (II sammas) maksete (töötaja osa) mõju jooksvatele kasutatavatele sissetulekutele? Kuidas mõjutaks maksemäära muutmine? Kuidas mõjutaks olukorda lihtsustatud tagasiliitumine?
  13. Kuidas mõjutaks lapsetoetuse (esimese/teise/kolmanda lapse eest) suuruse muutmine lastega perede sissetulekuid ja laste vaesust?
  14. Milline on lasterikka pere toetuse suuruse või tingimuste muutmise mõju suurperede majanduslikule olukorrale ja vaesusele?
  15. Kuidas mõjutaks vanemahüvitise süsteemi parameetrite (hüvitise määr, kestus, ülempiir, paindlikkus) muutmine perede sissetulekuid, naiste/meeste osalemist tööturul (finantsstiimulid) ja riigieelarvet?
  16. Milline oleks peretoetuste suurema seostamise mõju pere sissetulekuga (vajaduspõhisus)?
  17. Kuidas mõjutaks pensioni indekseerimise reeglite muutmine pensionäride sissetulekuid ja vaesust pikas perspektiivis (simuleerides indekseerimist mitme aasta jooksul baasaasta andmetel)?
  18. Milline on rahvapensioni või vanaduspensioni baasosa tõstmise mõju eakate vaesusele?
  19. Kuidas mõjutab töövõimetoetuse süsteemi (määrad, tingimused) muutmine osalise või puuduva töövõimega inimeste ja nende leibkondade sissetulekuid?
  20. Kuidas mõjutaks töötuskindlustushüvitise asendusmäära või kestuse muutmine töötute leibkondade sissetulekuid?
  21. Milline on toimetulekutoetuse piirmäära või sellega seotud eluasemekulude hüvitamise reeglite muutmise mõju kõige vaesemate leibkondade sissetulekutele ja vaesuse sügavusele?
  22. Kuidas mõjutab erinevate toetuste (nt töötutoetus, toimetulekutoetus) indekseerimine (või indekseerimata jätmine) nende saajate reaalselt sissetulekut ajas?
  23. Milline on konkreetse poliitikapaketi (nt maksutõus ühes valdkonnas, et finantseerida toetuste tõusu teises) summaarne mõju jaotuslikele näitajatele ja riigieelarvele?
  24. Kuidas mõjutavad erinevad maksu- ja toetuspoliitika muudatused tööjõus osalemise finantsstiimuleid (nt efektiivsed piirmaksumäärad – METR, töötuse/mitteaktiivsuse lõksud)? Millistele leibkonnatüüpidele need mõjud keskenduvad?
  25. Kuidas erineb Eestis kehtiva süsteemi mõju võrreldes mõne alternatiivse stsenaariumiga (nt kodanikupalk, negatiivne tulumaks)?

Analüüsitava poliitikameetmete loetelu:

- Maksuvaba tulu muutmine, sh regressioonivahemike muutmine, regressiooni kehtestamine ja kaotamine
- Tulumaksu määra muutmine, sh astmelise tulumaksu kehtestamine
- Tulumaksu soodustuste muutmine
- Uue maksu kehtestamine (nt julgeolekumaks, automaks)
- Toetuse/hüvitise muutmise ja maksumuudatuse koondmõju (kui muudetakse ainult toetust/hüvitist, siis tegeleb reeglina sellega SOM, kuid vahel on vaja leida mitmete muudatuste koosmõju, mida küsitakse RAMilt)
- Automaksu jaotuslik mõju
- Tarbimismaksude (käibemaks, aktsiisid) määrade muutmise mõju (nt toiduainete madalam käibemaksu määr, majutusasutuste madalama käibemaksu määra tõstmine)
- Tulumaksu muutmine koos tarbimismaksude mõjuga
- Sotsiaalmaksu lae kehtestamine
- Sotsiaalmaksu miinimumkohustuse kaotamine
- Dividendide sotsiaalmaksuga maksustamine

- Toetuste indekseerimine (reeglina analüüsib SOM, aga võidakse küsida koos maksumuudatusega koondmõju)
- Toetuste laed (reeglina analüüsib SOM, aga võidakse küsida koos maksumuudatusega koondmõju)
- Toimetulekutoetuse tõstmine (reeglina analüüsib SOM, aga võidakse küsida koos maksumuudatusega koondmõju)
- Teatud gruppide vaesuse vähendamine sihistatult (reeglina analüüsib SOM, aga võidakse küsida koos maksumuudatusega koondmõju)
- Maamaksu/kinnisvaramaksu meede
- Uued töövormid (nt ettevõtluskonto)

EUROMOD-i mudelit kasutades on võimalik valida, kas mudel leiab tulemused **valimi** (ca 10 000 leibkonda) **või täiskogumi** (kogu Eesti rahvastik) andmete põhjal. Reeglina võiks piisata valimi andmete kasutamisest. Siiski, kui maksu või toetuse muudatus mõjutab väikest inimeste/leibkondade gruppi, tuleks kasutada täiskogumi andmeid, sest see väike grupp ei pruugi piisavalt esinduslikult valimisse sattuda.

Ajaliselt taotleme ligipääsu Eesti EUROMOD-i pseudonüümitud registripõhiste mikroandmetele, mis on kättesaadavad perioodi 2019-2023 kohta. Lisaks sellele taotleme etteulatuvalt luba ka perioodi 2024-2030 kohta sama statistikatöö raames Statistikaameti poolt kokku pandavale andmestikule.

Ka Eurostati tarbimismaksude EUROMOD-i andmetele ligipääsu ajaline raam oleks sama, sest ka seda andmestikku uuendatakse regulaarselt.

Liiklusregistri andmeid ei ole plaanis iga-aastaselt uuendada, vaid pikema perioodi järel. Siiski võib tekkida vajadus hinnata poliitikameetmete mõju, mis eeldab ligipääsu olemasolevatele andmetele. Seetõttu oleks ka nendele andmetele ligipääsu ajaraam sama.

Käesolevas täiendatud taotluses oleme püüdnud võimalikult täpselt ja konkreetselt välja tuua, mis juhtudel ja milleks täpselt me EUROMODi soovime kasutada ning mis on konkreetne vajadus ning õiguslik alus selleks. Tõsi on see, et kõiki vajadusi ei ole võimalik ette näha, mistõttu arvestame, et kui tulevane vajadus mudeli kasutamise järele väljub käesolevas taotluses kirjeldatud piiridest, peame selleks eraldi taotluse tegema.

Käesoleva taotluse keskmes on:

I Eesti EUROMOD-i pseudonüümitud registripõhiste mikroandmetele ligipääsu taotlemine.

Euroopa Liidu Teadusuuringute Ühiskeskuse JRC arendatav üle-euroopaline mudel EUROMOD⁶ koosneb kolmest komponendist: 1) mudel ehk EUROMOD; 2) perioodi 2019-2023 andmestik ehk Eesti EUROMOD-i registripõhised mikroandmed, mille on riikliku statistikatööde programmi alusel kokku pannud Statistikaamet (edaspidi lühemalt Eesti EUROMOD) ning 3) poliitikareeglid, mis on vabalt alla laetavad ja mille arendamisega tegeleb Mõttekoda Praxis⁷.

AKI luba taotleme punktis 2 toodud andmestikule ehk Eesti EUROMOD-i pseudonüümitud registripõhiste mikroandmetele, mis on kättesaadavad perioodi 2019-2023 kohta. Lisaks sellele taotleme etteulatuvalt luba ka perioodi 2024-2030 kohta sama statistikatöö raames Statistikaameti poolt kokku pandavale andmestikule. Ligipääs Eesti EUROMOD-i andmestikule võimaldab Rahandusministeeriumil kasutada EUROMOD-i mudelit Eesti poliitikareegleid arvestades.

Statistikaameti poolt kokku pandud Eesti EUROMOD-i pseudonüümitud registriandmete

⁶ Leitav (16.01.2025): <https://euromod-web.jrc.ec.europa.eu/>

⁷ Leitav (16.01.2025): <https://www.praxis.ee/tood/euromodi-mudeli-estis-osamudeli-arendamine/mis-on-euromod/>

töötlemise eesmärk EUROMOD-i mudelit kasutades, on hinnata erinevate Rahandusministeeriumi poliitikameetmete mõju (ex ante) elanikele ja leibkondadele, nende majanduslikule toimetulekule, vaesusele, ebavõrdsusele, tööhõivele ja seeläbi ka riigieelarvele. Samuti teha alternatiivide analüüsi ning läbi viia meetmete järelanalüüsi (ex post). Eesti EUROMOD-i alusel saadud uuringutulemused annavad usaldusväärseid ja kvaliteetseid teadmisi, mis võivad olla aluseks teadmispõhise poliitika sõnastamisele ja rakendamisele. Eesti EUROMOD-i jaoks kokkupandud pseudonüümitud registriandmete kasutamine on Rahandusministeeriumi fiskaalpoliitika osakonna teenistujatele oluline tõhusate ja täpsete poliitikameetmete mõju hinnangu tekoostamiseks. Lisaks soovime ligipääsu liiklusregistri andmetele (EUROMODi liiklusregistri moodul), et analüüsida automaksu jaotuslikku mõju. Andmete kirjeldus on toodud lisas.

II Tarbimismaksude EUROMOD-i laienduse kasutusele võtmiseks Statistikaameti teadlaste keskkonnas.

Täiendavalt soovivad Rahandusministeeriumi fiskaalpoliitika osakonna töötajad kasutusele võtta tarbimismaksude EUROMODi laienduse tööriistu ja rakendusi, mis kasutab sisendina uuringuandmeid (isikupõhised andmed leibkondade kohta), k.a HBS (Leibkonna eelarveuuring⁸), EU SILC (Sissetulekut ja elamistingimusi käsitlev uuring⁹).

Tarbimismaksude EUROMODi laienduse kasutusele võtmiseks on Rahandusministeerium **esitamas** EUROSTATile taotluse saamiseks **tunnustatud uurimisüksuseks** (*recognized research entity*). Tarbimismaksude EUROMODi väljund on agregeeritud tulemuste ja kokkuvõtete näol.

Lahendus peab järgima Eestis kehtivat andmekaitse (infoturbe) seadust ning olema kooskõlas EUROSTATi andmekäitlus- ja turvanõuetega. Sellest tulenevalt on Rahandusministeerium sõlmimas teenuse osutamise lepingut Statistikaametiga, et lahendust kasutada Statistikaameti teadlaste keskkonnas.

5. Selgitage, miks on isikut tuvastamist võimaldavate andmete töötlemine vältimatult vajalik uuringu eesmärgi saavutamiseks.

Fiskaalpoliitika osakond koostab majandusprognoose, mis on riigieelarve ja eelarvestrateegia aluseks. Fiskaalpoliitika osakond on ministeeriumi peamine analüüsikeskus. Osakond peab andma mõjuhinnangu enamikele olulistele makromajanduslikele ja fiskaalpoliitilistele (maksupoliitika) otsustele. Samuti valmistame ette Eesti seisukohad Euroopa Liidu majandus- ja eelarvepoliitika koordineerimises osalemiseks ning ELi eelarveprotsessis, samuti koostame asjakohaseid strateegilisi dokumente ning osaleme riigieelarve ja riigi eelarvestrateegia koostamises. Isiku tuvastamist võimaldavate andmete töötlemine on vältimatult vajalik, et selliseid mõjuhinnanguid võimalikult täpselt teostada. Ilma andmestikuta ei ole võimalik EUROMOD-i Eesti poliitikareegleid arvestades eesmärgipäraselt kasutada.

Ei ole teist nii põhjalikku ja terviklikku andmeallikat/mudelit nagu EUROMOD, mille põhjal saaks hinnata maksu- ja toetusüsteemi muutuste mõju leibkondade tulujaotusele jm.

EUROMOD-i abil hindame poliitikamuudatuste võimalikku mõju Eesti inimestele vastavalt "Hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale eeskirjale" (HÕNTE), mille kohaselt tuleb poliitikamuudatuste mõjusid hinnata nii väljatöötamiskavatsuse, kontseptsiooni ja

⁸ <https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/metoodika-ja-kvaliteet/esms-metaandmed/40203>

⁹ <https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/metoodika-ja-kvaliteet/esms-metaandmed/40003>

seaduseelnõu koostamisel, mõjuanalüüsi aruande koostamisel kui ka seaduse mõjude järelhindamisel. Mõjude tuvastamise eesmärk on selgitada välja poliitikavahendite eeldatavad mõjud. HÕNTE kohaselt tuleb hinnata kuute peamist mõjuvaldkonda: 1) sotsiaalne mõju, sealhulgas demograafiline mõju; 2) mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele; 3) mõju majandusele; 4) mõju elu ja looduskeskkonnale; 5) mõju regionaalarengule; 6) mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse asutuste korraldusele. **EUROMOD-i abil planeerime hinnata poliitikameetmete võimalikku sotsiaalset ja majanduslikku mõju.**

6. Selgitage ülekaaluka huvi olemasolu.

Rahandusministeerium koostab teiste ministeeriumidega koostöös iga-aastaselt **riigi eelarvestrateegia** ning see viiakse ellu läbi arengukavade rakendusplaanide ja riigieelarve. Riigi eelarvestrateegia on valitsuse keskne strateegiline dokument, mis seob omavahel riigi vajadused ja prioriteedid ning rahalised võimalused ehk fiskaalraamistiku. Strateegias tuleks kajastada ka erinevate poliitikameetmete mõju inimeste tulude jaotusele.

„Eesti 2035“¹⁰ strateegiliste sihtide saavutamist peavad toetama riigi fiskaalpoliitilised otsused. Eesti riigieelarve on jätkusuutlik ja makromajanduse tasakaalustamisele suunatud. Eesti 2035 üheks aluspõhimõtteks ühtlasi on, et Eestis tehakse teadmispõhiseid otsuseid ning lahendusteede valikul eelistatakse mõjusaid ja uuenduslikke lähenemisviise¹¹.

Sellest tulenevalt vajab Rahandusministeerium oma töös EUROMOD andmete ja lahenduste kasutamist. Mudeli kasutamine võimaldab koostada ja hinnata erinevate stsenaariumide alusel nii olemasolevate kui võimalike stsenaariumide mõju elanikele ja leibkondadele – viimane on oluline, et eristada toimivamad ja vähemefektiivsemad stsenaariumid, et abi oleks elanikele võimalikult asjakohane, kuid arvestaks ka riigieelarve võimalikku mõju. Poliitikamuudatustel on olulised ja väga pikaajalised mõjud, mistõttu on äärmiselt oluline, et riigil oleksid maksimaalselt head tööriistad poliitikaotsuste mõjude hindamiseks.

Rahandusministeeriumil oluline saada detailsem ülevaade maksude- ja toetuste mõjust Eesti elanikele ja leibkondadele, sh hinnates toetuste ja hüvitiste mõju erinevatele sihtrühmadele, koosmõjus maksudega. Sellise analüüsi koostamine eeldab vastavate mikroandmete ühendamist (mis on juba tehtud Statistikaametis) ning ühtlasi on vaja, et mudeli ülesehitus võimaldaks läbi viia teiste EL riikidega võrdlevaid **analüüse**.

Analüüsiprojekt on otseselt seotud lisaks Eesti 2035 strateegiaga ka Rahandusministeeriumi programmiga „Rahatarga riigi programm 2025-2028“¹².

7. Selgitage, kuidas tagate, et isikuandmete töötlemine ei kahjusta ülemääraselt andmesubjekti õigusi ega muuda tema kohustuste mahtu.

Vajadusel loetleda täiendavaid kaitsemeetmeid privaatsuse riive vähendamiseks.

I Eesti EUROMOD-i pseudonüümitud registripõhiste mikroandmete kasutamine.

¹⁰ „Eesti 2035“ strateegiadokument: https://valitsus.ee/sites/default/files/documents/2021-06/Eesti%202035_PUHTAND%20%C3%9CLDOSA_210512_1.pdf

¹¹ Eesti 2035 strateegia materjalid, lk 15 ja 23: <https://valitsus.ee/media/4022/download>

¹² Rahatarga riigi programm 2025-2028: <https://www.fin.ee/sites/default/files/documents/2025-02/Rahatarga%20riigi%20programm%202025-2028.pdf>

Isikuandmete töötlemine ei kahjusta andmesubjektide õigusi ega muuda nende kohustuste mahtu, kuna Eesti EUROMOD juba kuulub riikliku statistikatööde programmi ning registriandmed, mida Eesti EUROMOD sisaldab, on juba Statistikaameti poolt statistikatöö raames kokku pandud, mille käigus on tagatud ka eesmärgipärasus ja võimalikult väheste andmete kogumine, isikuandmete kaitse üldmääruse art 5 (1) b) ja c) alusel. Rahandusministeerium taotleb ligipääsu nende andmete taaskasutamiseks oma poliitikate hindamisel ehk käesoleva taotluse alusel ei toimu eraldi andmete kokku panekut.

Vastutavad töötledjad töötlevad isikuandmeid Statistikaameti konfidentsiaalsete andmete kasutamise lepingu alusel Statistikaameti teadlaste keskkonnas¹³. Andmestikud ei sisalda isiku otsest tuvastamist võimaldavaid andmeid ning andmetele saavad ligi vaid Statistikaameti ja Rahandusministeeriumi vahel sõlmitud lepingus toodud ametnikud. EUROMOD-i kasutades koostatavate uuringuprojektide tulemuseks on alati teaduslik üldistus.

Info ministeeriumi poolt läbiviidavate uuringute ja analüüside kohta avaldatakse Rahandusministeeriumi kodulehel¹⁴. Kodulehte ja sellel kajastuvat infot hoitakse ajakohasena. Inimestel on võimalik lehel tutvuda uuringute ja analüüside eesmärkide, andmekoosseisude ja analüüsi kokkuvõtliku teabega. Seaduseelnõude mõjuanalüüsid on avalikkusele kättesaadavad vastavates seletuskirjades eelnõude infosüsteemis EIS.

II Tarbimismaksude EUROMOD-i laienduse kasutusele võtmine Statistikaameti teadlaste keskkonnas.

Tarbimismaksude EUROMODi laienduse turvaliseks kasutusele võtmiseks on otsustatud selle kasutamine viia Statistikaameti teadlaste keskkonda¹⁵. Alates oktoobrist 2023 on Statistikaameti kasutusel senisest võimsam RDP*-keskkond teadlastele. Selleks sõlmitakse Rahandusministeeriumi ja Statistikaamet vahel leping.

Statistikaameti teadlaste keskkonda paigutatud andmeid hoitakse Statistikaameti serveris ning lahenduse kasutajatel on ligipääs andmetele ainult Statistikaameti turvalise kaugühenduse teel. ~~Andmeanalüüsiks kasutatakse statistikatarkvara R, mikrosimulatsioonide käitamise tarkvara LIAM2 ja tabelarvutustarkvara MS Excel.~~

Statistikaameti teadlaste keskkonnas olevas andmestikus ei sisaldu andmeid, mis võimaldavad isikut otseselt tuvastada (st lahenduse kasutajate kätte ei satu inimeste isikukoodid ega nimed). ~~Teadlaste keskkonda pääseb vaid piiratud arv fiskaalpoliitika osakonna töötajaid, kellega Rahandusministeerium sõlmib andmetöötluslepingud.~~

Teadlaste keskkonda sisselogimiseks on vaja nii paroole kui ka ID-kaardiga sisselogimist¹⁶. Lahendust kasutatakse vaid Statistikaameti teadlaste keskkonnas. Keskkonnast välja viidavad väljundid (raportid, tabelid, joonised) peavad olema agregeeritud kujul ja tagatakse, et üksikisikud pole ei otseselt ega kaudselt tuvastatavad. ~~Vastavad nõuded kajastatakse andmetöötluslepingutes. Statistikaameti töötajatel ei ole analüüsi aluseks olevatele andmetele juurdepääsu (vt täpsemalt andmete liikumise kirjeldust, mis on toodud lisa 2).~~

¹³ Statistikaamet, 2025. Konfidentsiaalsete andmete kasutamise juhend. Leitav (02.01.2025): <https://www.stat.ee/et/konfidentsiaalsete-andmete-kasutamise-juhend>

¹⁴ Rahandusministeeriumi uuringud ja analüüsid: <https://www.fin.ee/ministeerium-uudised-ja-kontakt/organisatsioon/uuringud-ja-analuusid>

¹⁵ Statistikaameti teadlaste keskkond [Konfidentsiaalsete andmete kasutamise juhend | Statistikaamet](#).

¹⁶ Teadlaste keskkonda sisselogimine: <https://www.stat.ee/et/uudised/teadlaste-keskkonda-logimine-muutub-id-kaardi-pohiseks>

Analüüsi käigus isikuandmete töötlemine ei kahjusta andmesubjekte, kuna see ei oma mõju isikutele (kelle andmeid koondatakse) ning andmete töötlus ja analüüs toimub pseudonümiseeritud andmetega ning töötlejal puudub võimalus andmeid isikustada.

Rahandusministeerium ei koosta andmekaitsealast mõjuhinnangut järgmistel põhjustel:

1. Meil ei ole vastavat pädevust.
2. Me ei soovi juurdepääsu olemuslikult uutele andmetele vaid andmetele, mis on juba olemas või kogutakse tulevikus niikuinii.
3. Me ei kasuta neid andmeid millekski, milleks neid juba ei kasutata või ei ole varasemalt kasutatud.
4. Üks peamine andmekasutusrisk on seotud andmesubjektide potentsiaalse re-identifitseerimisega pärast pseudonüümimist. Seda välistavaid tegureid on kirjeldatud alljärgnevalt punktis 8 ja 10.
5. Teine võimalik andmekasutuse risk on sihilik andmete pahatahtlik kasutamine. Selle vastu sõlmitakse Statistikaametiga konfidentsiaalsete andmete kasutuse leping kõigi kasutajatega. Samuti reguleerib ametnike tööd avaliku teenistuse seadus.

Oleme lasknud tehisarul koostada ülevaate EUROMODi andmekasutuseks ning andmekaitsega seonduvatest riskidest (vt Lisa 5).

8. Kuidas toimub andmete edastamine isikuandmete allikalt teadusuuringu läbiviijani?

Sealhulgas palume välja tuua milliseid töötlussüsteeme ja/või keskkondi (sh pilveteenus) isikuandmete (sh pseudonüümitud) töötlemiseks kasutatakse ning millises riigis¹⁷ asuvad töötlussüsteemide/pilveteenuse pakkuja serverid.

I Eesti EUROMOD-i pseudonüümitud registripõhiste mikroandmete kasutamine.

Kõiki Eesti EUROMOD-i pseudonüümitud registripõhiseid mikroandmeid haldab Statistikaamet. Taotluse lisas nimetatud tunnused on juba Statistikaameti poolt seotud üheks andmestikuks, mis sobib EUROMOD-i mudelis sisendandmestikuna kasutamiseks. Andmestik on juba muudel eesmärkidel pseudonüümitud. Pseudonüümid on andmestikus loodud isikukoodide põhjal. Pseudonüümimiseks kasutatakse koodivõtit, mida Statistikaamet säilitab tähtajatult. Koodivõti on Statistikaametil, seda ei tehta kättesaadavaks teistele osapooltele. Andmete liikumise protsess on järgmine:

- pärast AKI loa saamist sõlmib Statistikaamet Rahandusministeeriumiga konfidentsiaalsete andmete kasutuse lepingu.
- Pärast lepingu sõlmimist teeb Rahandusministeerium andmetele ligipääsu saamiseks vastava pöördumise Statistikaametile, viidates õiguslikule alusele viia läbi poliitika kujundamiseks tehtava uuring;
- Statistikaamet teeb pseudonüümitud andmestikud Rahandusministeeriumi töötaja(te)le kättesaadavaks Statistikaameti teadlaste keskkonnas;
- andmeid analüüsitakse Statistikaameti teadlaste keskkonnas. Analüüsi tulemid (tabelid, joonised jms) läbivad enne keskkonnast väljastamist konfidentsiaalsuse kontrolli, mille teeb Statistikaameti töötaja. Andmeid väljastatakse teadlaste keskkonnast eranditult agregeeritud kujul.

¹⁷ Isikuandmete edastamine on lubatud üksnes sellisesse riiki, millel on piisav andmekaitse tase (Euroopa Liidu liikmesriigid; Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigid; riigid, mille isikuandmete kaitse tase on Euroopa Komisjoni poolt hinnatud piisavaks). Kui kasutatava keskkonna server ei asu piisava andmekaitsetasemega riigis, saab isikuandmete edastamine toimuda isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artiklite 44-50 alusel. Täiendav teave: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejal/isikuandmete-edastamine-valisriiki>. Kui kasutatava keskkonna server asub riigis, mis ei ole piisava andmekaitse tasemega, tuleb täita ka taotluse punkt 12. Edastamine tähendab ka isikuandmete hoidmist serveris.

Statistikaameti teadlaste keskkonnas andmete säilitamise kord on reguleeritud vastavalt Statistikaameti konfidentsiaalsete andmete teaduslikel eesmärkidel kasutamise korrale: <https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/kusi-statistikat/konfidentsiaalsete-andmete-kasutamine-teaduslikul-eesmargil>

II Tarbimismaksude EUROMOD-i laienduse kasutusele võtmine Statistikaameti teadlaste keskkonnas.

Andmete liikumise protsess on järgmine:

- Pärast Rahandusministeeriumi nimetamist tunnustatud uurimisüksuseks (*recognized research entity*) EUROSTATi poolt, teeb Joint Research Centre Statistikaametile kättesaadavaks tarbimismaksude EUROMODi laienduse, mille Statistikaamet tõstab teadlaste keskkonda (uurimisasutuseks tunnustamise taotluse osa on ka turvaline andmete töötlus, mille jaoks on vaja lepingut Statistikaametiga. Viimase jaoks omakorda on vaja AKI kooskõlastust).
- pärast AKI loa saamist teeb Rahandusministeerium andmetele ligipääsu saamiseks vastava pöördumise Statistikaametile, viidates õiguslikule alusele viia läbi poliitika kujundamiseks tehtavaid uuringuid;
- Statistikaamet teeb pseudonüümitud andmestikud Rahandusministeeriumi töötaja(te)le kättesaadavaks Statistikaameti teadlaste keskkonnas;
- andmeid analüüsitakse Statistikaameti teadlaste keskkonnas. Andmeid väljastatakse teadlaste keskkonnast eranditult agregeeritud kujul.

Statistikaameti teadlaste keskkonnas andmete säilitamise kord on reguleeritud vastavalt Statistikaameti konfidentsiaalsete andmete teaduslikel eesmärkidel kasutamise korrale: <https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/kusi-statistikat/konfidentsiaalsete-andmete-kasutamine-teaduslikul-eesmargil>

9. Loetlege isikute kategooriad, kelle andmeid töödeldakse ning valimi suurus.

Inimeste rühmad, keda uurida kavatakse ning kui palju neid on.

Töödeldakse juba Statistikaametis statistikatööde programmi raames ühendatud Eesti EUROMOD-i pseudonüümitud registripõhist mikroandmestikku ning uuringuandmeid (isikupõhised andmed leibkondade kohta), k.a HBS (Leibkonna eelarveuuring), EU SILC (Sissetulekut ja elamistingimusi käsitlev uuring). Isikuandmed hõlmavad kogu Eesti püsielanikkonda.

9.1. Tooge välja periood, mille kohta isikuandmete päring tehakse.

01.01.2019-31.12.2030, täpsemad analüüsietappide ajalised määratlused on esitatud taotluse punktis 4.

Ajaliselt taotleme ligipääsu Eesti EUROMOD-i pseudonüümitud registripõhiste mikroandmetele, mis on kättesaadavad perioodi 2019-2023 kohta. Lisaks sellele taotleme etteulatuvalt luba ka perioodi 2024-2030 kohta sama statistikatöö raames Statistikaameti poolt kokku pandavale andmestikule.

Ka Eurostati tarbimismaksude EUROMOD-i andmetele ligipääsu ajaline raam oleks sama, sest ka seda andmestikku uuendatakse regulaarselt.

Liiklusregistri andmeid ei ole plaanis iga-aastaselt uuendada, vaid pikema perioodi järel. Siiski võib tekkida vajadus hinnata poliitikameetmete mõju, mis eeldab ligipääsu olemasolevatele andmetele. Seetõttu oleks ka nendele andmetele ligipääsu ajaraam sama.

9.2. Loetlege töödeldavate isikuandmete koosseis.

Tuua detailselt välja, milliseid isikuandmeid töödeldakse (nt ees- ja perenimi, isikukood, e-posti aadress jne) ning põhjendus, miks just neid andmeid on uuringu eesmärgi täitmiseks vaja. Vajadusel esitada taotluse lisana (nt tabelina).

Töödeldavad isikuandmed on toodud lisas 1 ja nende kokkupanekuks on Statistikaamet kasutanud erinevaid allikaid (vaata punkt 9.3.). Osad tunnused on agregeeritud teiste Eesti EUROMOD-i andmestikus olevate tunnuste põhjal. Kõik tunnused on vastava aasta kohta.

Taotlusele on kaasa lisatud:

Lisa 2 EUROMOD_detailne

Lisa 3 EUROMOD_koodiloendid

Lisa 4 EUROMODi registripõhised tunnused RaM

9.3. Loetlege isikuandmete allikad.

Nimetage konkreetsed isikuandmete allikad (nt registrid, küsitluslehed jne), kust isikuandmeid saadakse.

Statistikaameti Eesti EUROMOD-i pseudonüümitud registripõhine mikroandmestik (toodud lisas) on kokku pandud järgmiste registrite põhjal:

- rahvastikuregister (RR),
- töötamise register (TÖR),
- maksukohustuslaste register (MKR),
- sotsiaalkaitse infosüsteemi andmed (SKAIS),
- sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregister (STAR),
- töövõime hindamise ja töövõimetoetuse andmekogu (TETRIS),
- töötuna ja tööotsijana arvel olevate isikute ning tööturuteenuste osutamise register (EMPIS),
- töötuskindlustuse andmekogu (TKIS),
- Eesti hariduse infosüsteem (EHIS),
- Eesti rahvastikuregister (RR),
- Tervisekassa andmekogu (KIRST),
- kinnistusraamat (KR),
- e-Toimiku süsteem (E-Toimik),
- äriregister (ARIREG)
- aadressiandmete süsteem (ADS).

Tarbimismaksude EUROMODi laienduse andmestik on kokku pandud järgmiste uuringute põhjal:

- Statistikaameti isikupõhised andmed leibkondade kohta),
- HBS (Leibkonna eelarveuuring),
- EU SILC (Sissetulekut ja elamistingimusi käsitlev uuring).

9.4. Kas andmeandjatega (andmekogu vastutava töötlejaga) on konsulteeritud ning nad on valmis väljastama uuringu eesmärgi saavutamiseks vajalikud andmed?

Jah

10. Kas kogutud andmed pseudonümiseeritakse või anonümiseeritakse? Mis etapis seda tehakse? Kes viib läbi pseudonümiseerimise või anonümiseerimise (vastutav töötleja, volitatud töötleja, andmeandja vms)?

Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis selgitada, miks seda ei tehta.

Eesti EUROMOD-i andmestik on juba Statistikaameti poolt üheks andmestikuks koondatud ja pseudonüümitud ning Statistikaametil on omad isikuandmete säilitamise reeglid (vaata punkt 10.2). Andmetöötlus pseudonüümitud andmetel ja uuringu tulemuste säilitamine toimub Statistikaameti ja Rahandusministeeriumi konfidentsiaalsete andmete kasutamise lepingu alusel Statistikaameti teadlaste keskkonnas. EUROMOD-i põhjal mudeldatud tulemus on teaduslik üldistus agregeeritud kujul.

Tarbimismaksude EUROMODi laienduse või mooduli (EUROMOD CT module) puhul ei lisandu isikuandmeid ja saadetakse juba pseudonümiseeritud kujul, kus leibkondade andmed on asendatud identifikaatoritega. Sealjuures töötab tarbimismaksude laiendus ainult HBS-i andmetega, mis on standardiseeritud (sh muutuja nimede osas) ja imputeeritud SILC-i (sissetulekute ja tarbimise sidumine modelleerimise-andmeühendamise kaudu).

HBS-i andmete standardiseerimise viib läbi EUROSTAT ning JRC (*Joint Research Centre, EC*) teeb täiendavaid täpsustamisi, samas kui imputeerimisprotsessi viib läbi JRC.

10.1. Loetlege pseudonümiseeritud andmete koosseis.

Kirjeldatud taotluse lisas **1**.

10.2. Kirjeldage pseudonümiseerimise protsessi ja vahendeid.

Kui kasutatakse koodivõtit, siis tuua välja, kes koodivõtit säilitab ja kui kaua säilitab.

I Eesti EUROMOD-i pseudonüümitud registripõhiste mikroandmete kasutamine.

Riikliku statistika seaduse § 32 lg 2 kohaselt tohib Statistikaamet hoida füüsilise isiku üksikandmeid nende kontrollimise ajal koos isikukoodiga. Pärast kontrollimist säilitatakse isikukood teistest isiku andmetest eraldi, tagades nende hilisema ühendamise võimaluse. Selle reegli kohaselt antakse pärast esialgset kontrolli isikuid puudutavad andmestikud edasiseks statistika tegemiseks juba pseudonüümitud kujul.

Teadlastele kasutamiseks viiakse andmed otsest tuvastamist mittevõimaldavale kujule. Protsessi käigus eemaldatakse andmestikest isikute isikukoodid, nimed ja kontaktandmed ning isikukoodid asendatakse vastava unikaalse identifikaatoriga. Antud identifikaator ei ole mingilgi moel tuletatud isikukoodist ehk matemaatika abil ei saa seda identifikaatorit pöörata isikukoodiks. Isiku identifikaatori ja isikukoodi omavaheline seos hoitakse eraldi tabelis ning vajaduse ilmnemisel on võimalik andmestikele lisada isiku identifikaatori asemele isikukood. Omavahelise seose tabelile on ligipääs piiratud ja seda omavad vaid vähesed Statistikaameti teenistujad.

Lisaks on andmete väljastamisel/avaldamisel/levitamisel kasutusel statistilise konfidentsiaalsuse (näiteks juurdepääs teadusuuringuteks andmete kasutamisel) ja anonüümimise tagamise reeglid, mis tagavad suurema üldistustaseme. Statistikaameti teadlaste keskkonnast väljastatakse andmeid ainult agregeeritud kujul pärast täiendavat agregeerimistaseme piisavuse kontrolli.

II Tarbimismaksude EUROMOD-i laienduse kasutusele võtmine Statistikaameti teadlaste keskkonnas.

Teadlastele kasutamiseks on EUROSTATI andmed EUROMOD tarbimismaksude moodulis juba leibkonna tuvastamist mittevõimaldaval (ID) kujul. EUROMODi laiendus tarbimismaksustamisele töötab ainult siis, kui HBS (valimipõhised uuringuandmed) on standardiseeritud (sh muuhulgas muutujate nimetused) ja sisestatud SILC-i (valimipõhised uuringuandmed). HBS andmete standardiseerimise protsessi viib läbi EUROSTAT ja täiendavalt täpsustab seda JRC, samas kui imputeerimisprotsessi teostab JRC.

EUROMODi tarbimismaksude moodul täiustab EUROMODi statistikat, võimaldades erinevaid käitumuslikke eeldusi maksureformide simulatsioonides, sealhulgas sissetulekute- ja tarbimiskulutuste osakaalu ja kogused.

Statistikaameti teadlaste keskkonnast väljastatud EUROMODi tarbimismaksude mooduli väljund on agregeeritud kujul ning täiendavat agregeerimistaseme piisavuse kontrolli ei vaja.

10.3. Tooge välja pseudonümiseeritud andmete säilitamise aeg ja põhjendus. Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis tuua välja andmete kustutamise tähtaeg.

Vähemalt kvartali ja aasta täpsusega.

Rahandusministeerium ei säilita iseseisvalt pseudonümiseeritud andmeid. Analüüsi tulemid (tabelid, joonised jms) läbivad enne keskkonnast väljastamist konfidentsiaalsuse kontrolli, mille teeb Statistikaameti töötaja. Andmeid väljastatakse teadlaste keskkonnast eranditult agregeeritud kujul.

11. Kas andmesubjekti teavitatakse isikuandmete töötlemisest? <i>Jah/ei</i>	Ei. Otsest teavitustegevust läbi ei viida, kuid teavitus on kaudselt tehtud Rahandusministeeriumi kodulehe või muude avalike materjalide kaudu (vt selgitust all)
11.1. Kui vastasite ei, siis palun põhjendage¹⁸	<p>Eesti EUROMOD-i registripõhise mikroandmestiku koostamine on olnud üks osa riiklikust statistikatööde programmist. Töeldavad andmed on pseudonüümitud Statistikaameti poolt enne kui Rahandusministeeriumile ligipääs tagatakse. Koodivõti on Statistikaametil, seda ei tehta kättesaadavaks teistele osapooltele. Seega ei ole andmesubjektid andmetöötlejale tuvastatavad.</p> <p>Andmesubjekti teavitamine ei ole põhjendatud, sest andmete töötlemine ei kahjusta andmesubjekti huve, sest väljund on teaduslik üldistus.</p> <p>Kõik Rahandusministeeriumi tellimusel või osalusel läbi viidud uuringud avaldatakse Rahandusministeeriumi kodulehel.</p>

¹⁸ Isikuandmete töötlemisest teavitamise kohustus tuleneb IKÜM-st, teavitamata jätmine on põhjendatud väga erandlikel juhtudel.

	Kui Rahandusministeerium mudeldab Eesti EUROMOD-i andmeid EUROMOD-i põhjal, siis viidatakse sellele. Seaduseelnõude mõjuanalüüsid on avalikkusele kättesaadavad vastavates seletuskirjades eelnõude infosüsteemis EIS ning pärast vastuvõtmist riigikogu lehel.
11.2. Kui vastasite jah, siis kirjeldage, kuidas teavitatakse.	-
11.3. Kust on leitavad andmekaitsetingimused¹⁹?	https://www.fin.ee/privaatsussatted

12. Kas isikuandmeid edastatakse kolmandatesse riikidesse²⁰ <i>Jah/ei. Kui vastate küsimusele jah, siis täita ka järgnevad lahtrid.</i>	<i>Ei</i>
12.1. Loetlege riigid, kuhu isikuandmeid edastatakse.	-
12.2. Milliseid lisakaitsemeetmeid kasutatakse?	-

Kinnitan, et taotluses esitatud andmed vastavad tegelikkusele.

_____
(allkirjastaja ees- ja perenimi)²¹

_____
(allkiri ja kuupäev)

Taotluse lisad²²:

Lisa 1 – Andmekoosseis

Lisa 2 EUROMOD_detailne

Lisa 3 EUROMOD_koodiloendid

Lisa 4 EUROMODi registripõhised tunnused RaM

Lisa 5 EUROMODi andmekasutus ja andmekaitse ülevaade (tehisaru koostatud)

Lisa 1: Seaduse alusel loodud valdkonnapõhise eetikakomitee seisukoht (juhul, kui on olemas)	
Lisa 2: Hankelepings ja/või tehniline kirjeldus	Ei
Lisa 3: Nõusoleku võtmise vorm või selle kavand	Ei

¹⁹ IKÜM-i kohaselt tuleb andmesubjektile esitada isikuandmete töötlemise kohta teave ehk nn andmekaitsetingimused, mis peavad vastama IKÜM art 12 – 14 sätestatule.

²⁰ Isikuandmete edastamine on lubatud üksnes sellisesse riiki, millel on piisav andmekaitse tase (Euroopa Liidu liikmesriigid; Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigid; riigid, mille isikuandmete kaitse tase on Euroopa Komisjoni poolt hinnatud piisavaks). Isikuandmete nn kolmandatesse riikidesse edastamine toimub IKÜM artiklite 44-50 alusel. Täiendav teave: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/isikuandmete-edastamine-valisriiki>.

²¹ Taotluse saab allkirjastada vaid isik, kellel on vastava asutuse/ettevõtte esindusõigus või teda on volitatud taotlust esitama. Kui allkirjastaja on volitatud taotlust esitama, siis esitada volitust tõendav dokument (volikirj, leping vms).

²² Kui nimetatud lisasid ei ole, siis palume need kustutada.

Lisa 1 – Andmekoosseis

Statistikaameti Eesti EUROMOD-i registripõhise mikroandmestiku sisendandmete koosseis on järgmine:

- indiviidi pseudo-ID (RR)
- isa pseudo-ID (RR)
- leibkonna pseudo-ID (RR)
- ema pseudo-ID (RR)
- partneri pseudo-ID (RR)
- omandatav haridustase – ISCED (EHIS, Statreg)
- omandatav haridustase – detailne (EHIS, Statreg)
- kõrgeim haridustase – ISCED (EHIS, RR, STAR, Statreg)
- kõrgeim haridustase – detailne (EHIS, RR, STAR, Statreg)
- kõrgeima haridustaseme omandamise aasta (EHIS, RR, STAR, Statreg)
- hariduse omandamise kestus (aasta täpsusega) (EHIS, RR, STAR, Statreg)
- sugu (Statreg)
- vanus (sissetulekute kalendriaasta lõpus) (Statreg)
- kodakondsus (Statreg)
- kodakondsus (detailne)/ regioon (Statreg)
- maalises piirkonnas elamine (Statreg)
- linnalises piirkonnas elamine (Statreg)
- perekonnaseis (RR)
- rahvus (Statreg)
- maakond (RR, Statreg)
- kohalik omavalitsus (RR, Statreg)
- väikelinn (Statreg)
- olemasolu rahvastikus ja/või püsielanikkonnas eelmisel sissetulekuaastal (Statreg)
- maksuresidentsus (MKR)
- eluaseme eest vastutav isik (RR, KR, MKR, EHR, ADS)
- avalik teenistuja olemine (TÖR, Statreg)
- sotsiaalmajanduslik seisund (TÖR, SKAIS, EHIS, Statreg, MKR)
- eraisiku liisitud liiklusvahendid (ARIS, ARIREG, TÖR, Statreg)
- eraisiku omanduses olevate liiklusvahendite arv (ARIS)
- finantsvarad – agregeeritud tunnus
- aktsiad ja osakud (ARIREG, Statreg)
- isiku maa (sh põllud, metsad jne) suurus (m²) (KR)
- isiku eluruumi suurus (m²) (EH, KR, ADS, Statreg)
- kas konkreetne inimene on kinnisvara omanik, millel ta elab (KR, EHR, ADS)
- eluruumi tubade arv (EHR, Statreg)
- eluruumi kasutamise alus (RR, KR, EHR, ADS, ARIREG, MKR, STAR)
- eluruumi tüüp (korter/ eramu) EHR
- muu kinnisvara ruutmeetrite arv (sh mitteeluruumid) (KR)
- aasta jooksul saadud lapsehooldustasu kogusumma (SKAIS, Statreg)
- aasta jooksul saadud lasterikka pere toetuse kogusumma (SKAIS, Statreg)
- aasta jooksul saadud lapsetoetused kokku – agregeeritud tunnus
- aasta jooksul saadud lapsetoetuse kogusumma (SKAIS, Statreg)
- aasta jooksul saadud elatisabi kogusumma (SKAIS, Statreg)
- aasta jooksul saadud sünnitoetuse kogusumma (SKAIS, Statreg)
- aasta jooksul saadud üksikvanema lapse toetuse kogusumma (SKAIS, Statreg)
- aasta jooksul saadud muude lapsetoetuste kogusumma (SKAIS, Statreg)
- aasta jooksul saadud puuetega inimeste sotsiaaltoetuste kogusumma (SKAIS, Statreg)

- aasta jooksul saadud töövõimetoetuse kogusumma (EMPIS)
  - aasta jooksul saadud õppimisega seotud hüvitiste kogusumma (EHIS, MKR)
  - aasta jooksul saadud doktoranditoetuse kogusumma (EHIS)
  - aasta jooksul saadud muude õppimisega seotud hüvitiste kogusumma (EHIS)
  - aasta jooksul saadud pere- ja lastega seotud hüvitised – agregeeritud tunnus
  - aasta jooksul saadud haigusega seotud hüvitiste kogusumma – haigushüvitis, tööõnnetus- ja kutsehaiguskindlustus) (KIRST, SKAIS, Statreg)
  - energiahüvitis (SKAIS)
  - KREDEX toetused (KREDEX)
  - aasta jooksul saadud vanemahüvitise (v.a ema vanemahüvitis) kogusumma (MKR)
  - aasta jooksul saadud ema vanemahüvitise kogusumma (SKAIS)
  - kuud aastast, mil on saadud ema vanemahüvitist (SKAIS)
  - kuud aastast, mil on saadud jagatavat vanemahüvitist (SKAIS)
  - aasta jooksul saadud rasedus- ja sünnitushüvitise kogusumma (KIRST)
  - aasta jooksul saadud sotsiaaltoetused ja eluasemega seotud hüvitised – agregeeritud tunnus
-
- aasta jooksul saadud toimetulekutoetuse kogusumma (STAR)
  - vajaduspõhine peretoetus (STAR, SKAIS, Statreg)
  - aasta jooksul saadud muude sotsiaaltoetuste kogusumma (SKAIS, MKR, Statreg)
  - mitmel kalendrikuul sai sotsiaaltoetusi (SKAIS KRT, KIRST, STAR, EMPIS, Statreg)
  - aasta jooksul saadud üksi elava pensionäri toetuse kogusumma (SKAIS, Statreg)
  - hinnatõusu leevendamise toetuse kogusumma (EMPIS ja SKA)
  - aasta jooksul saadud töötusega seotud hüvitised – agregeeritud tunnus
  - aasta jooksul saadud töötuskindlustushüvitise kogusumma (TKIS)
  - mitmel kalendrikuul sai töötuskindlustushüvitist (TKIS)
  - mitmel kalendrikuul sai töötusega seotud hüvitisi (EMPIS, TKIS)
  - aasta jooksul saadud töötutoetuse kogusumma (EMPIS)
  - mitmel kalendrikuul sai töötutoetust (EMPIS)
  - muud töötushüvitised (ettevõtluse alustamise toetus) (EMPIS)
  - püsiv puue / töövõimetus (jah/ei) – agregeeritud tunnus
  - puue (jah/ei) (SKAIS, Statreg)
  - töövõimetus (jah (töövõime vähenenud rohkem või sama palju kui 40%)/ei) (SKAIS, Statreg)
  - töövõime (puudev/osaline) (TETRIS)
  - institutsionaalne leibkond (Statreg)
  - sünnikuu (Statreg)
  - ettevõtte töötajate arv (kohalikus üksuses), kus isik töötab (TÖR, Statreg)
  - tavapärase töötundide arv nädalas (MKR, Statreg)
  - tegevusala (detailne) (TÖR, MKR, Statreg)
  - tegevusala (detailne) (EMTAK)
  - mitmel kalendrikuul töötas täisajaga (MKR)
  - mitmel kalendrikuul töötas (MKR)
  - mitmel kalendrikuul töötas osaajaga (MKR)
  - kui kaua on töötanud (kuudes) (MKR)
  - ametiala (TÖR, MKR, Statreg)
  - ettevõtte/asutuse omanditüüp (Statreg)
  - töötü ja otsib aktiivselt tööd (TÖR, EMPIS, MKR, EHIS, SKAIS, Statreg)
  - mitmel kalendrikuul oli pensionil (MKR)
  - kohustusliku kogumispensioniskeemiga liitunud (EMPIS, SKAIS, Statreg)
  - kohustusliku kogumispensioni maksete jätkamine 2010-2011 (EMPIS, SKAIS, Statreg)
  - kohustusliku kogumispensioni kõrgemad maksed 2014-2017 (EMPIS, SKAIS, Statreg)

- töötamise vorm (TÖR, RR, MKR, Statreg)
- kas isik on registreeritud FIE-na (MKR, Statreg)
- kas isik vahetas aasta jooksul töökohta
- mitmel kalendrikuul oli töötanud (EMPIS)
- registreeritud töötanud (EMPIS)
- töötamisega võrdsustatud tegevuse kuude arv viimasel 3 aastal, sh töötamine (TÖR, EHIS)
- töötamisega võrdsustatud tegevuse kuude arv viimasel 3 aastal, v.a töötamine (TÖR, EHIS)
- töövõimetusega seotud hüvitised (SKAIS, Statreg)
- aasta jooksul saadud töövõimetusega seotud hüvitiste kogusumma (SKAIS, Statreg)
- mitmel kalendrikuul aastast sai töövõimetusega seotud hüvitisi (SKAIS, Statreg)
- aasta jooksul saadud vanadusega seotud hüvitiste kogusumma (SKAIS, Statreg)
- mitmel kalendrikuul sai vanadusega seotud hüvitisi (SKAIS, Statreg)
- aasta jooksul saadud toitjakaotusega seotud hüvitiste kogusumma (SKAIS, Statreg)
- mitmel kalendrikuul sai toitjakaotusega seotud hüvitisi (SKAIS, Statreg)
- tulumaksu juurde-/tagasimaksud (MKR)
- madala sissetulekuga töötava isiku iga-aastane tagasimakse (MKR)
- millisel vormil andmed pärinevad (FIDEK või TSD) (MKR)
- Eestis kinnipeetud tulumaks (MKR)
- välisriigis kinnipeetud tulumaks (MKR)
- töötaja kohustusliku kogumispensionimaksud (MKR)
- III samba töötaja sissemaksed (MKR)
- maamaks (MKR)
- töötaja töötuskindlustusmaksed (MKR)
- töötaja sotsiaalmaks (MKR)
- töötaja töötuskindlustusmaksed (MKR)
- kingitused ja annetused (FIDEK, MKR)
- koolituskulud (FIDEK, MKR)
- eluasemega seotud kogukulud – agregeeritud tunnus
- eluaseme intressid (MKR)
- eluaseme üür (MKR)
- maksed teistele leibkondadele – elatis (E-toimik)
- maksed erapensioniskeemidesse (MKR)
- rahaline palgatulu (bruto) (MKR)
- rahaline palgatulu (neto) (MKR)
- rahaline palgatulu Eestist (MKR)
- rahaline palgatulu välismaalt (mittemaksustatav) (MKR)
- rahaline palgatulu välismaalt (maksustatav) (MKR)
- mitmel kalendrikuul sai rahalist palgatulu (MKR)
- varasem rahaline palgatulu (MKR)
- töötasu hüvitis (MKR)
- tunnipalk (MKR)
- intressid, dividendid, kasum kapitaliinvesteeringutelt – agregeeritud tunnus
- dividendid (MKR)
- intressid (MKR)
- intressid (neto) (MKR)
- kasum kapitaliinvesteeringutelt (MKR)
- vara võõrandamine (MKR)
- muud sissetulekud (sh maksuvabad stipendiumid) (MKR)
- erapensionid (MKR)
- pensionid kohustuslikust kogumispensionist - II samm (MKR)
- pensionid erapensioniskeemidest - III samm (MKR)

- investeerimisriskiga elukindlustuslepingud (MKR)
- II samba väljamaksed pensionieas (MKR)
- III samba väljamaksed pensionieas (MKR)
- II samba väljamaksed enne pensioniiga (MKR)
- III samba väljamaksed enne pensioniiga (MKR)
- III sambaga liitumise aasta (Pensionikeskus)
- III sambasse kogumise algus (Pensionikeskus)
- kinnisvara või maa renditulu (MKR)
- kinnisvara või maa renditulu (neto) (MKR)
- eluruumi renditulu (MKR)
- litsentsitasud (MKR)
- muu renditulu (MKR)
- siirded teistelt leibkondadelt (E-toimik)
- siirded teistelt leibkondadelt – elatis (E-toimik)
- puhaskasum/-kahjum indiv. Ettevõtlusest – agregeeritud tunnus
- puhaskasum/-kahjum indiv. Ettevõtlusest välismaal (MKR)
- tasu loominguulise tegevuse eest (bruto) (MKR)
- tasu loominguulise tegevuse eest (neto) (MKR)
- mitmel kalendrikuul sai tulu indiv. ettevõtluse eest (FIE) (MKR, Statreg)
- tulu registreerimata indiv. ettevõtlusest (FIE) (MKR)
- tulu registreeritud indiv. ettevõtlusest (FIE) (MKR)
- koondamishüvitised - agregeeritud tunnus
- koondamishüvitis (EMPIS)
- tööandja maksejõuetuse hüvitis (EMPIS)
- koondamisega seotud tulud (MKR)

Lisa – Liiklusregistri andmekoosseis

Statistikaameti liiklusregistri sisendandmete koosseis (EUROMODi liiklusregistri moodul), millele ligipääsu taotleme, on järgmine:

Tunnuse nimetus	Kirjeldus
AASTA	Aasta, mille 1. jaanuari seisuga on tehtud väljavõte
RIIK	Füüsilise isiku elukoha või juriidilise isiku registreerimisaadressi riigi kood
EHAK_MAAKOND	Füüsilise isiku elukoha või juriidilise isiku registreerimisaadressi maakonna kood
SA_ISIK_ID	Isiku pseudonüümitud identifikaator
SA_IK_EESTI	Eesti isikukoodi tunnus
SA_IK_SUGU	Eesti isikukoodist tuletatud sugu
SA_IK_SYNNIAEG	Eesti isikukoodist tuletatud sünniaeg
ISIKUKOOD	Pseudonüümitud isikukood, kui isikul puudub Eesti isikukood
PERENIMI	Pseudonüümitud perekonnanimi, kui isikul puudub Eesti isikukood
EESNIMI	Pseudonüümitud eesnimi, kui isikul puudub Eesti isikukood
SYNNIAEG	Sünniaeg, kui isikul puudub Eesti isikukood
SUGU	Täitmata
REG_KOOD	Pseudonüümitud registrikood, kui juriidilisel isikul puudub Eesti registrikood

REG_NIMI	Pseudonüümitud juriidilise isiku nimi, kui juriidilisel isikul puudub Eesti registrikood
ISIK_SOIDUK_SEOS	Isiku ja sõiduki seose tüüp: ESINDAJA, KAASOMANIK, KASUTAJA, OMANIK, VASTUTAV
STAATUS	Registrikirje staatus: PEATATUD, REGISTREERITUD
SOIDUK_ID	Sõiduki unikaalne identifikaator liiklusregistris
VIN_KOOD	Pseudonüümitud sõiduki VIN-kood
SOIDUKI_MARK	Sõiduki mark
MUDEL_NIMETUS	Sõiduki mudel
MODIFIKATSIOON	Sõiduki modifikatsioon
TYYP	Sõiduki tüüp
TYYBIKOOD	Sõiduki tüübi kood
KATEGOORIA	Sõiduki kategooria
VARV	Sõiduki värv
MITMEVARVILINE	Sõiduk on mitmevärviline: E - ei, J - jah.
UKSI	Uste arv
ESMANE_REG_KP	Esmase registreerimise kuupäev
EESTIS_ESMAREG_KP	Eestis esmaregistreerimise kuupäev
TAISMASS	Täismass
REG_MASS	Registrimass
TYHIMASS	Tühimass
MOOTORI_VOIMSUS	Mootori võimsus (kW)
MOOTORI_MAHT	Mootori töömaht (cm ³)
MOOTORI_TYYP	Mootori tüüp: BENSIIN, BENSIIN_HYBRIID, BENSIIN_KATALYSAATOR, CNG, DIISEL, DIISEL_HYBRIID, ELEKTER, GAAS, LPG
KYTUS	Mootori kütus: BENSIIN, BIODIISEL, CNG, CNG-H, CNG-HL, CNG-L, DIISEL, ELEKTER, ETANOOL, LNG, LPG, VESINIK, XTL
CO2	CO ₂ tase (g/km)
HEITMENORM	Heitmenorm: NEDC, PUUDUB, WLTP
ODOMEETRI_NAIT	Odomeetri näit viimasel tehnilisel ülevaatusel
YV_KUUPAEV	Viimase tehnilise ülevaatusel kuupäev